

Rapport
NKs temautstilling 2017 MULTIPLY- mitt hjem
Arrangør Norske Kunsthåndverkere Vest Norge
Prosjektleder Linnéa Blakéus Calder

MULTIPLY- mitt hjem

TEMATIKK

Tematikken i prosjektet, var å sette søkelys på mangfoldiggjøring av kunsthåndverk og design, der prosjektet ønsket å oppfordre kunstnere til å nyttiggjøre sin egen forskning og utvikling innen sine fagfelt, også på tvers av sine egne disipliner og mangfoldiggjøre arbeider som passet inn i private hjem. Målet er å bedre levekårene for kunstnere ved å øke bruk av kunsthåndverk og design, produsert i småskala. Som et ledd i dette, satte prosjektet merverdiavgifts problematikken på dagsorden for mangfoldiggjort kunsthåndverk og design. Kunsthåndverk utført i småskalaproduksjon, jf ordninger rundt grafikkproduksjon, der målet er at kunsthåndverkere skal få likebehandling i mva loven. Manglende omsetningskanaler for småskalaproduksjon av norsk kunsthåndverk og design er i tillegg en stor utfordring.

Multiply-mitt hjem, har vist samtidskunsthåndverk laget av 14 kunsthåndverkere og designere valgt ut etter åpen innsending fra hele landet av en kuratorgruppe på fire personer. Fire av kunstnere/designere ble direkte inviterte av kuratorgruppen. Utstillingen **MULTIPLY-Mitt hjem** har blitt vist på Hå gamle prestegard, Nærbø, i Møbelgalleriet i Stavanger og i Kraft, Bergen. Det har blitt arrangert ett heldagsseminar og et miniseminar/paneldebatt der temaene belyses; MULTIPLY seminar på Tou Scene i Stavanger og et miniseminar/paneldebatt Moms Rule (not) i Litteraturhuset, Bergen. Det har blitt arrangert kunstnerpresentasjoner og kunstnersamtaler både i Stavanger og Bergen og DKS prosjekt på Hå gamle prestegard. Det ble produsert en videofilm med 8 deltakere som viser deres produksjon som en del av utstillingen. Deltakerne ble i tillegg presentert med portrettfoto og tekster ved sine arbeider i utstillingen. Prosjektet ønsket å tydelig profilere personene bak arbeidene. Utstillingskonseptet MULTIPLY ble initiert av Helle Mellemstrand og undertegnede, Linnéa Blakéus Calder, på oppdrag fra NKVN i 2014. Kuratorgruppen og Silje Bergsvik, leder av NKVN, har alle arbeidet sammen med undertegnede for å spisse utstillingskonseptet.

KURATORGRUPPEN

Kuratorgruppen; Mona Høie, tekstilkunstner, Sandnes, leder for kuratorgruppen, Gunilla Åkesson, keramikker, Sverige, Constance Kristensen, keramisk designer, driver Odd Standard as, Stavanger, og Terje Johnsen, kunstsamler og medeier av Møbelgalleriet, Stavanger.

DELTAKERE

Det kom totalt inn 49 prosjektforslag fra åpen innsending fra hele landet. Av disse valgte kuratorgruppen ut 9 kunstnere/prosjekter oppfylte kriterier i utstillingskonseptet; mangfoldiggjøring av kunsthåndverk:

Elisabeth Seeger Halvorsen, Sigve Knutson, Aron Li, Sofia Karyofilis, Heidi Vinge Strøm, Gunnar Thorsen, Marianne Berg, Siri Brekke / Per Tore Barmen (Barmen&Brekke), Vilde Jensen Hjetland. I tillegg ble fire kunsthåndverkere/designere direkte invitert:

Anne Djupvik Andersen, Lars Beller Fjetland, Kirsten Vikingstad Storesund, Kari Dyrdal.

UTSTILLINGER

Vi engasjerte de profilerte Oslobaserte utstillingsdesignerne Kråkvik&D'Orazio,

www.krakvikdorazio.no og Bjørn Van den Berg, www.bjornvandenbergh.no

til å utforme utstillingsdesignen for MULTIPLY, til de tre visningsstedene; Hå gamle prestegard, Møbelgalleriet og KRAFT, Bergen. Utstillingen åpnet som planlagt på Hå gamle prestegard den 1. april 2017. Over 300 publikummere var til stede under åpningen!

Kunstnerisk innslag ved åpningen ble gjennomført under stor jubel av perkusjonist Eddie Andresen, Stavanger, med spesialkomponert rytmemusikk for anledningen! Utstillingen ble åpnet av Kari Meek (Hå hg) Silje Bergsvik, leder av NKVN og undertegnede, Linnéa Blakéus Calder, som fortalte om bakgrunn, tematikk og konseptet bak MULTIPLY- mitt hjem.

Den 5. april åpnet satellittutstillingen i Møbelgalleriet. Her hadde vi engasjert glasskunstner Kirsten Vikingstad Storesund til å holde en kunstnerpresentasjon på åpningskvelden. Dette fungerte veldig fint! Kirsten Vikingstad Storesund er fra Karmøy, flyttet i sommer til Haugesund etter 9 års studier i utlandet, for å etablere et nytt glassverksted/studio i Haugesund sammen med to glasskunstnere. Veldig gjevt for kunsthåndverksmiljøet i Rogaland!

Kunstnerisk innslag ved åpningen i KRAFT ble fremført av Elisabeth Vannebo på tuba. Flott innslag! Det ble holdt en kunstnerpresentasjon dagen etter åpningen i KRAFT der Vilde Hjetland Jensen fortalte publikum om sitt kunstnerskap. KRAFT arrangerte vennekveld i galleriet som samlede mange, i tillegg til Kunstnerpresentasjon og Kunstnersamtale i utstillingen.

VIDEOFILMEN MULTIPLY

Videofilmen MULTIPLY viser 8 av deltakerne i sine produksjonsprosesser, filmet av kunstnerne selv, i samarbeide med eksternt hjelp. Filmklippene ble fint satt sammen av den Stavangerbaserte unge fotografen Joachim Steinbru, www.steinbru.com. Filmen ble klippet til 10 minutters visning og ble et flott komplement til utstillingen og også viktig i formidlingen til barn og unge i DKS prosjektet på Hå. Vi fikk tillatelse til å bruke jazzmusikk lagt på filmen, fra den unge kvartetten BARK, ved trompetist/komponist Adrian Barstad Andresen, Stavanger. Stykket Bruicing Ocean, <https://www.facebook.com/barkkvartett>

SEMINARER

Den 4. mai gjennomførtes MULTIPLY seminar, et heldagsseminar på Tou Scene i Stavanger. Foredragsholdere var Lise Stang Lund, NK sin fagforeningsleder gjennom 10 år som informerte om mva-kampen og de nye mva foreskriftene som kom på plass 9. mars i år.

Keramikker Elise Helland-Hansen www.elisahh.no/ holdt foredrag om sitt kunstnerskap, der hennes filosofi er at kunsthåndverket først er fullkomment når det kan brukes og fungerer sammen med brukeren. Constance Kristensen og Tonje Sandvik, som har hatt en usedvanlig fin start og utvikling i sin bedrift som de startet opp for 3 år siden, Odd Standard as www.oddstandard.no med starthjelp og økonomisk tilskudd fra Innovasjon Norge. De fortalte om et vellykket satsingsområde der de arbeider tett sammen med restaurantnæringen i Norge

og produsere keramisk designprodukter på eget microverksted, der de også får ting produsert av andre produsenter ute i verden, i alle slags materialer, spesifikt fokusert på restaurantmarkedet. Den femte foredragsholderen var Mats Theselius, Sverige, www.theselius.com. Mats Theselius er én av Sveriges mest anerkjente kunstnere, kjent for sine fantastiske stoler, som selges over hele verden, produsert i samarbeid med den svenske møbelprodusenten Källemo. Fantastisk flott foredrag! Hele dagen var veldig inspirerende og med gode tilbakemeldinger fra deltakerne på seminaret.

Den 20. september gjennomførtes Moms Rule! (NOT) et kveldsseminar / panelsamtale i Litteraturhuset i Bergen, i forbindelse med MULTIPLY utstillingen på KRAFT. Debatten fokuserte på mva-problematikken. Dette ble arrangert av NKVN, KRAFT og VISP sammen, der tematikken om mva på kunsthåndverk laget i småskala var tema, jmf opplagstrykk innen grafikk og foto og hvordan disse kunstdisiplinene er utenfor mva området. Paneldeltakere var: Lise Stang Lund, Henning Eik Tomren, Helge Skodvin, Karen Sofie Sørensen. Moderator: Silje Bergsvik leder i NKVN.

KATALOG

Prosjektet satset på å produsert en utstillingskatalog for Multiply-mitt hjem, der vi engasjerte den nystartede unge grafiske designeren Øystein Hansen, Sandnes www.herliga.london Katalogen ble trykket i 500 eksemplar på Spesialtrykk as, Stavanger. Katalogen har tekster av kuratorleder Mona Høie, ledertekst fra NKVN leder Silje Bergsvik og konsepttekst av prosjektleder Linnéa Blakéus Calder. De 14 kunstnerne er presentert med portrettfoto og et arbeid i tillegg til egne tanker om arbeidene, tematikken, hvordan de arbeider, samt kontaktadresser. 100 kataloger ble delt ut gratis på åpningsdagen på Hå og like mange på åpningen i KRAFT. Deltakerne mottok kataloger og Hå kjøpte inn 50 kataloger for salg på Hå. I katalogen er bidragsyterne nevnt. Hordaland fylkeskommune står ikke med i katalogen da bevilgning derifra kom først langt etter at katalogen var trykket. Hordaland fylkeskommune sin logo er imidlertid med på det store hovedskiltet for utstillingen, da vi hadde mulighet å legge til dette før åpningen i KRAFT.

MULTIPLY LOGO

Prosjektet har satset på en egen logo for Multiply. Tanken er at ordet Multiply skal bli et begrep for ”mangfoldiggjøring”, jf billedkunstnerens fellesbetegnelse grafikk for ulike former for trykk laget i begrenset opplag. (maksimum 300 eksemplar, utenfor mvaområdet) Multiply logo består av et M med et integrert gangertegn X og tanken er at merket skal kunne brukes som stempel, eller klistermerke for å fortelle at arbeidet er laget i et begrenset, signert opplag av kunstneren eller i samarbeid med produksjonssted.

MEDIA OG PRESSE

Stavanger Aftenblad, ved Eli Næsheim, lagde en helsides artikkel, som kom i trykk fredag den 31. mars, noe som var en avgjørende grunn til så mange besøkende kom på åpningsdagen og under hele utstillingsperioden. Hå sendte ut invitasjoner via post der bidragsyternes sine logoer ble trykket. NRK radio gjorde en intervju i utstillingen under monteringen med undertegnede som prosjektleder, og på telefon med leder av NK Lise Stang Lund, med tema rundt merverdiproblematikken og kunsthåndverk. <https://radio.nrk.no/serie/distriktsprogram-rogaland/DKRO01006517/31-03-2017> under pk 8. Dette ble også sendt i nyhetslunsj på P2 den 31.03.2017. Utstillingene har blitt annonsert gjennom Norske Kunsthåndverkere sine kanaler, Rogaland kunstsenter, VISP, via internett og Facebook, Instagram og via de fleste deltakere som også har spredt bilder og informasjon på sine egne nettsider, facebook og Instagram, og det samme ble gjort ved Multiply seminar. I Bergen har dessverre ikke utstillingen i KRAFT blitt omtalt i pressen, noe som vi opplever som et tap for innbyggerne.

OPPSUMMERING

Utstillingen på Hå ble besøkt av 1634 registrerte personer i utstillingsperioden.

I tillegg har Hå arrangert DKS for ca 500 elever for 6. og 8. klassinger fra Hå kommune.

Noen få av deltakerne i utstillingen har solgt svært bra, men vi håpet at flere av deltakerne hadde fått solgt arbeider. Tilbakemeldinger fra Hå og Møbelgalleriet er at publikum liker det de ser men oppfatter prisen på arbeidene som høye. Møbelgalleriet har vi ikke relevante besøkstall for, da det er Møbelgalleriets kunder som ser MULTIPLY satellittutstilling. Det har vært arrangert flere større arrangement i perioden i Møbelgalleriet.

For fire av kunstnerne har MultiPLYutstillingen bidratt til at Hå gamle prestegard ønsker å ta inn arbeider av kunstnerne/designerne videre i sitt kommisjonsutsalg. Møbelgalleriet, Stavanger vil også opprettholde kontakt med flere av deltakerne i MultiPLY for salg i butikken. Kraft rapporterer om svært gode besøkstall på 1356 personer i utstillingsperioden. Ca 300 personer var innom galleriet på Bergen kulturnatt. Andre aktiviteter i KRAFT har vært en kunstnersamtale dagen etter åpningen med Vilde Hjetland Jensen, en medlemskveld i galleriet med presentasjon av MULTIPLY holdt av Silje Bergsvik, og en kunstnerpresentasjon holdt av Siri Brække, om samarbeidet Barmen&Brekke, kunst og design i keramikk og tre, den siste utstillingsuken, ifm Bergen designfestival.

I forbindelse med arbeid mot MultiPLYutstillingen har kunstner Aron Li gitt seg i kast med et nytt materiale for sine arbeider. Som metallkunstner ble hans utforskning i metall byttet ut med materialet porselen i en vellykket designutvikling. Aron Li ble i magasinet Bo Bedre intervjuet over en to siders artikkel i deres juniutgave 2017, der MultiPLY blir nevnt som grunn til at han begynte å eksperimentere med porselen! Barmen & Brekke har også blitt presentert i magasinet Bo Bedre. De fikk solgt alle sine arbeider i MultiPLYutstillingen på Hå og i Møbelgalleriet og leverte nye arbeider til utstillingsåpningen i KRAFT. Barmen og Brekke er et ungt par fra Stord som gjør det svært godt for tiden. Kunstnerne ble presentert i Milano i en utstilling arrangert av Norwegian Craft i vår (NK sin utlandssatsning)

<https://barmenbrekke.wordpress.com>

NYE KONTAKTER

Flere av deltakerne i MultiPLY har aldri før møtt hverandre, og med 8 av deltakerne som deltok på åpningen på Hå gamle prestegard, ble det fine møter. Det samme opplevde vi i KRAFT under åpningen der, med en viktig møteplass i galleriet etter åpningen. MultiPLY seminaret gav flere av oss deltakere inspirasjon til å arbeide mot et mer fokusert marked, der en ev kan samarbeide med andre i produksjon- og salgsnettverk. Kontakt mellom deltakerne der de nye glasskunstnerne i Haugesund er blitt tilbudt erfarenhetsutveksling av Odd Standard, er helt klart et resultat av seminaret i Stavanger. For kuratorgruppen har det også vært interessante nye kontakter. En av kuratorene, Terje Johnsen ved Møbelgalleriet, laget våren 2017 en event/salgsarena for Odd Standard sine arbeider. De kjente heller ikke hverandre fra før.

EVALUERING

Utstillingen NKs temautstilling 2017 MULTIPLY-Mitt hjem, har på mange måter avdekket de mange dilemmaer som mva-problematikken skaper både for kunstnere og gallerier.

Mva reglene praktiseres på forskjellige måter på grunn av ulike tolkninger av lovene rundt mva ift kunst / kunsthåndverk. På evalueringsmøtet i mai med Eva Vatne, Kari Meek fra Hå gamleprestegard og meg som prosjektleder for Multiply, ble problemstillingen rundt mva diskutert også i forhold til galleriene som må operere med mange forskjellige forhold blant kunstnernes ulike praksis. Multiplyutstillingen avdekket hvor ulik mva blir behandlet blant kunstnere som arbeider med 3 dimensjonale verk i Norge. NKVN og Hå betrakter utstillingen i denne utstillingsformen som en pilotutstilling. Multiply-mitt hjem, med sin tematikk med småskalaproduksjon og visning av flere like arbeider utstilt i utstillingen samtidig, og der publikum får anledning til å kjøpe med seg arbeider rett fra utstillingen, er et nytt utstillingskonsept for både for Hå og for NKVN. Utstillingen vekket interesse og tydeliggjorde konseptet med småskalaproduksjon. Noen av kunstnerne var heldige å få selge alle sine arbeider, men flere av kunstnere fikk ikke solgt noen arbeider. Det ble betalt ut visningsvederlag til alle kunstnerne. Utstillingsdesignerne K&D og Bjørn Van den Berg, hadde gjort en god jobb med utstillingsdesignen med en genial løsning med en popup”butikk” i gallerirommet i et spennende moderne materiale, og brukt kanalplast som vegger. Inne i salgsrommet var hyller, der arbeidene lett kunne hentes ut fra og kjøpes, uten å ta vekk arbeider fra selve utstillingen i rommene.

En problemstilling ble spesielt tydelig i forbindelse med registrering av verkslister for salg i denne formen for utstilling, der det viste seg at det er svært forskjellig mva-praksis blant deltakerne, avhengig av hvem som er mva pliktig av kunstnerne og hvordan kunstnerne/designerne praktiserer mvaforeskriftene. En annen problemstilling som dukket opp var at en designer ikke ønsket/kunne selge sine arbeider fra Hå, kun vise arbeidene, med henvisning i verkslistene til at publikum måtte bestille arbeidene på nett, direkte fra produsentene. Dette var noe som ikke kuratorgruppen var klar over når de inviterte vedkommende til å delta. Hvorvidt kuratorgruppen ville valgt annerledes er usikkert, men slike ting burde vært avklart i forkant, da det ikke var iht kriteriene om salg direkte fra utstillingen.

Det ble litt for knapp frist med videofilmen som undertegnede leverte til Hå gamle prestegard kun dagen før åpningen. Filmen som var viktig for Multiply formidlingen ble et unødvendig stressmoment. Deltakerne ble bedt om å levere sine videoer sammen med sine arbeider, og arbeidene måtte ikke leveres for tidlig. Her ville det vært best å få videoen tilsendt av deltakerne, uavhengig av arbeidene, tre uker før åpningen, slik at arbeidet med klipping/lyd kunne gjøres med bedre tid for levering til visningsstedet. Resultatet ble imidlertid kanonbra!

Hå gamle prestegard ved Kari Meek, var arrangør for et DKS prosjekt i utstillingsperioden for 6. og 8. klasse fra Hå kommune. DKS prosjektet ble gjennomført i Multiplyutstillingen, Undertegnede foreslo et 3 dimensjonalt workshop prosjekt i papir, som ville gi elevene en øvelse i å utforme noe 3 dimensjonalt selv. Opplegget fungerte fint for de rundt 500 elevene. Videofilmen Multiply gav en viktig formidling om arbeidet bak kunsthåndverk og design, i DKS opplegget på Hå gamle prestegard.

Som prosjektleder opplevde jeg at det var problematisk å invitere foredragsholdere med tanke på den økonomiske usikkerheten som prosjektet var i på et kritisk tidspunkt. Heldigvis hadde jeg spurt Mats Theselius med lang tidsfrist, og jeg fikk heldigvis på plass dyktige, relevante og interessante foredragsholdere, men det tok mye ekstra tid og arbeidsinnsats.

Utstillingen MULTIPLY avsluttedes i Rogaland den 29. Mai. Utstillingen sto i mellomlagring i Stavanger over sommeren og ble fraktet til KRAFT i Bergen 14. august. Utstillingen ble åpnet etter planen og ble vist i perioden 18. August -17. September 2017, i tillegg ble store deler av utstillingen vist i KRAFT en uke lenger, i forbindelse med Bergen designfestival. Under hele prosessen med Multiply utstilling og seminar har jeg hatt en fin dialog med NKVN sin leder Silje Bergsvik i Bergen. Aslak Høyersten i VISP, Bergen, har også bidratt med innspill, spesielt ifm søknader. Hå gamle prestegard ved Eva Vatne og Kari Meek og Møbelgalleriet ved Terje Johnsen har vært flotte å samarbeide med og de i kuratorgruppen! Kunstnerisk leder i KRAFT, Kirsti van Hoegee har vært vår kontaktperson i KRAFT, noe som heldigvis fungerte godt, når daglig leder ved Kraft var blitt langtids sykemeldt. I Rogaland har Helle Mellemstrand og David Calder, leder av NKVN-Rogaland, vært gode medhjelpere, spesielt i forhold til tilrettelegging av seminaret i Stavanger. David var også med i nedrigging av utstillingen på Hå og i Møbelgalleriet, og i tillegg tok han seg av frakt av utstillingen mellom Stavanger og Bergen, og oppbygging av utstillingen i KRAFT i Bergen. Det var dessverre ikke midler i prosjektet til å engasjere utstillingsdesignerne til at de selv bygget opp utstillingen og monterte i KRAFT. Kraft monterte, og demonterte utstillingen i.h.t. avtalen, og besørget tilbakelevering og frakt til deltakerne. Utstillingen ble forsikret for transportskader i IF, for frakt mellom Stavanger og Bergen. Et arbeid ble dessverre skadet, et Maya bord i marmor, av Lars Beller Fjetland. Prosjektet fikk dekket kostnadene av forsikringsselskapet, med fratrekk av egenandel på kr 3000. Designeren mottok et nytt bord, produsert i Italia.

TAKK TIL BIDRAGSYTERNE

NK har støttet prosjektet med kr 350.000 med en tilleggsbevilgning fra NK fond formidling på kr 50. 000 øremerket seminar. Som prosjektleder var det en god følelse å få positiv tilbakemelding tidlig fra Norsk kulturråd og Rogaland fylkeskommune på søknader. Tilsagn på kr 150 000 fra begge bidragsytere gjorde det mulig å legge planer og gjennomføre Multiply utstillingene i Rogaland, med kunstnerpresentasjon og et vellykket seminar på Tou Scene i Stavanger. Vi søkte Stavanger kommune om kr 80000, og fikk først 15.000, men etter en klage på vedtaket fikk vi totalt kr 25000 fra Stavanger kommune, øremerket seminaret i Stavanger. Vi fikk dessverre avslag på søknaden fra Bergen kommune, Hordaland fylkeskommune og Fritt Ord. Bergen kommune begrunnet avslaget med at de allerede gir midler til KRAFT hvert år og derfor ville de ikke støtte MULTIPLY utstillingen der. Ved 2. gangs søknad til Hordaland fylkeskommune fikk prosjektet et tilskudd på kr 95000 som kom veldig seint i prosjektet, men var veldig kjærkomment.

Bidragsytere har blitt nevnt over alt der det har vært egnet; i katalogtrykk, på plexiglass-skilt som følger utstillingen, i invitasjonskort, på NK sine nettsider under informasjon om utstillingen, på visningsstedenes nettsider, og i Multiply seminarprogrammet. Kunstnerne har også vært aktive med å dele informasjonen på sine nettsider. Tilskuddet fra Hordaland fylkeskommune fikk vi informasjon om lang tid etter at katalogen ble trykket, men Hordaland fylkeskommune sin logo klarte vi å få med på det store plexiglassskiltet som ble laget spesielt for utstillingen inne i hovedsalen i Kraft, og på invitasjonene som gikk ut på nett fra KRAFT. Det har vært svært viktig å ha lokale krefter å samarbeide med, både her i Rogaland og i Hordaland, spesielt takk til Silje Bergsvik, leder av NKVN i Bergen som har vært en veldig flott person å samarbeide med gjennom hele prosjektet.

Sted	Besøks tall	Salg
Hå gamle prestegard, Nærbø	1634	kr 19 560
Møbelgalleriet, Stavanger	Ikke tallfestet / Flere større arrangement i utstillingsperioden	kr 39 200
Salgstall er en kombinasjon av salg til kunder og innkjøp av arbeider til Møbelgalleriet		
KRAFT, Bergen	1356	kr 9 805

På vegne av NKVN takker jeg alle bidragsyttere som gjort dette prosjektet mulig.

Stavanger 15.11.2017

Linnéa Blakéus Calder
MULTIPLY prosjektleder